

Mens & Gezondheid

Pensioenfonds

Zorg & Welzijn

September 2025



Duurzaamheid binnen ons beleggingsbeleid

Voor een goed pensioen is de premie die onze deelnemers en werkgevers betalen lang niet voldoende. Daarom beleggen we de premie. Bij de keuze van onze beleggingen kijken we naar het rendement en risico op de lange termijn. Om op de lange termijn waarde toe te voegen wegen we ook duurzaamheid mee bij al onze beslissingen.

“Onze aandacht voor duurzaamheid komt voort uit onze plicht om goed te zorgen voor het pensioengeld van onze deelnemers.”

Duurzaamheid is op twee manieren belangrijk voor PFZW:

- 1) Mens en milieu hebben invloed op de **financiële prestaties** van onze beleggingen. Denk hierbij, bijvoorbeeld, aan klimaatverandering. De opwarming van de aarde kan de productie van ondernemingen verstoren. En bedrijven die niet snel genoeg met de tijd meegaan zijn mogelijk geen goede beleggingen op de lange termijn. Daarom nemen we duurzaamheidsrisico's mee in onze beleggingsbeslissingen.
- 2) De bedrijven waar we in beleggen hebben een **invloed op mens en milieu**. Staal is, bijvoorbeeld, onmisbaar in onze maatschappij. We maken er bruggen, schepen, en auto's mee. Maar bij de productie van staal komt nog veel uitstoot vrij. Deze uitstoot draagt bij aan de opwarming van de aarde.

PFZW heeft een duurzaamheidsraamwerk dat bestaat uit drie onderdelen: minimumnormen, positieve bijdrage, en impact beleggingen.

Minimumnormen

We beleggen alleen in ondernemingen die voldoen aan onze minimum duurzaamheidsnormen. We houden daarbij rekening met de voorkeuren van onze deelnemers. Zo past tabak niet bij de waarden van onze deelnemers uit de sector zorg en welzijn. Daar beleggen we dus niet in.

Verder kijken we ook naar het gedrag van ondernemingen en overheden. Dit is deels wettelijk bepaald.

Positieve bijdrage

PFZW heeft baat bij een stabiele economie en een gezonde samenleving. We vergroten onze positieve bijdrage door een deel van onze beleggingen in lijn te brengen met de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties, de SDG's. Hierbij kijken we of bedrijven omzet halen uit producten of diensten die bijdragen aan deze doelen.

Op het gebied van klimaat hebben we een specifiek doel: een net zero beleggingsportefeuille in 2050. Zo dragen we als pensioenfonds bij aan de doelen in het Klimaatakkoord van Parijs.

Impactbeleggen

PFZW heeft drie focusthema's: mens & gezondheid, klimaat, en natuur & biodiversiteit. Voor deze focusthema's gaan we verder dan de minimumnormen en positieve bijdrage door impactbeleggen. We streven naar meetbare impact in de echte wereld door middel van impactbeleggen. Deze impactbeleggingen hebben de intentie om, naast financieel rendement, een positieve en meetbare impact te maken op mens en milieu. Bij impact beleggingen sturen we actief op meetbare impact. Zo willen we binnen het thema 'mens & gezondheid' met impactbeleggen in Nederland onze maatschappelijke impact vergroten door zichtbaar bij te dragen aan de zorg- en welzijnstransitie.

Inhoud

Duurzaamheid binnen ons beleggingsbeleid	2
1. Visie op mens en gezondheid	4
1.1 De Nederlandse zorg- en welzijnssector	4
2. Hoe beperkt PFZW de negatieve effecten van de beleggingen op mens en gezondheid?	5
3. Hoe draagt PFZW positief bij aan mens en gezondheid?	6
3.1 Positieve bijdrage	6
3.2 Impact	7
3.3 Hoe PFZW haar rol als belegger inzet	8
4. Begrippenlijst	9
5. Bronnenlijst	10

1. Visie op mens en gezondheid

Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) is het pensioenfonds van, voor en door de sector zorg en welzijn. Werknemers en werkgevers zorgen bij PFZW samen voor een goed collectief pensioen. We zorgen voor elkaar door kosten, risico's en rendement te delen en door met ons beleggingsbeleid oog te hebben voor de invloed op mens en milieu. Want een goede oude dag vraagt om meer dan geld alleen.

1.1 De Nederlandse zorg- en welzijnssector

De Nederlandse zorg- en welzijnssector staat onder druk en de verwachting is dat deze druk het komende decennium fors zal toenemen. Om de toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit te waarborgen, is een fundamentele transitie van de sector zorg en welzijn noodzakelijk.

Er is een groot en groeiend tekort aan zorg- en welzijnsprofessionals, vooral in de ouderenzorg, geestelijke gezondheidszorg, wijkverpleging, jeugdzorg en kinderopvang. Dit tekort wordt onder andere veroorzaakt door vergrijzing, hoge werkdruk en uitstroom van personeel. De groei van het aantal beschikbare zorg- en welzijnsprofessionals stagneert, wat resulteert in hogere werkdruk voor het bestaande personeel. Daarnaast is er een groeiende kloof in gezondheidstoestand en toegang tot zorg tussen verschillende sociaaleconomische groepen in de samenleving. Ook stijgen de kosten van zorg en welzijn, wat de houdbaarheid van het stelsel onder druk zet.

Al deze uitdagingen zijn onderling verbonden en leggen een zware druk op de kwaliteit van het huidige zorg- en welzijnssysteem in Nederland en de vitaliteit van medewerkers en werkgevers. PFZW voelt als pensioenfonds deze problematiek ook. Het pensioenproduct en de

premie komen onder druk te staan door hogere arbeidsongeschiktheid en verzuimkosten. Daarnaast is het een grote uitdaging om zorg- en welzijnsmedewerkers voor de sector te behouden.

De problematiek vraagt om een fundamentele transitie in de zorg- en welzijnssector, waarbij samenwerking en innovatieve oplossingen essentieel zijn om de toekomstbestendigheid van het systeem te waarborgen.

Als pensioenfonds van, voor en door de sector zorg en welzijn wil PFZW een bijdrage leveren om de sector zorg en welzijn vitaler te maken. Dit wil PFZW onder andere realiseren door als institutionele belegger een zichtbare bijdrage te leveren aan de transformatie van de zorg- en welzijnstransitie in Nederland. Hiermee sluit PFZW aan bij de voorkeur van de deelnemers die hun pensioengeld graag belegd zien in de eigen sector. Daarnaast draagt PFZW zo bij aan de transitie die de sector zorg en welzijn moet doormaken om toekomstbestendig te worden.

2. Hoe beperkt PFZW de negatieve effecten van de beleggingen op mens en gezondheid?

PFZW wil alleen beleggen in bedrijven die aan onze minimum duurzaamheidsnormen voldoen. Zo proberen we de negatieve effecten van de beleggingsportefeuille te verkleinen en aan relevante wetgeving en verplichtingen te voldoen. Bedrijven die niet aan alle normen van PFZW voldoen vallen buiten het belegbare universum.

We maken hierbij een onderscheid tussen de verschillende beleggingscategorieën om zo de meest effectieve normen toe te passen. In sommige gevallen starten we met de toepassing van minimumnormen op het publieke deel van de beleggingsportefeuille, voordat we deze ook toepassen in private markten. PFZW monitort en verbetert continu de minimumnormen. Hierbij maken we actief gebruik van de voorkeuren en wensen van onze deelnemers en kijken we naar nieuwe wetenschappelijke inzichten en databronnen.

PFZW hanteert verschillende minimumnormen op het gebied van mens en gezondheid. Deze minimumnormen hebben betrekking op een aantal productgroepen waarin we niet in willen beleggen.

Tabak en e-sigaretten

Ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van tabak of e-sigaretten worden niet opgenomen in het belegbare universum. Dit geldt ook voor ondernemingen die een belang hebben van meer dan 30% in een dochteronderneming, die betrokken is bij productie van tabak of e-sigaretten.

Alcoholische dranken

Ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van alcoholische dranken moeten (a) een programma hebben op voeding en gezondheid en (b) een beleid hebben op verantwoorde marketing. Bij de beoordeling

van een programma op voeding en gezondheid kijken we bijvoorbeeld naar het aanbod van 0,0% alternatieven. Bij verantwoorde marketing wordt er gekeken naar reclamerichtlijnen voor verantwoorde consumptie.

Recreatieve cannabis

Ondernemingen betrokken bij de productie van recreatieve cannabis worden niet opgenomen in het belegbare universum.

Pornografie

Ondernemingen betrokken bij pornografie en distributie van pornografisch materiaal worden niet opgenomen in het belegbare universum.

3. Hoe draagt PFZW positief bij aan mens en gezondheid?

3.1 Positieve bijdrage

Sustainable Development Goals (SDG's)

De SDG's zijn zeventien doelen die door de Verenigde Naties zijn vastgesteld om globale uitdagingen zoals armoede, ongelijkheid, klimaatverandering en biodiversiteitsverlies aan te pakken. PFZW heeft een doelstelling gesteld voor het percentage van haar beheerd vermogen dat bijdraagt aan de SDG's: 30% in 2030.

Om te bepalen of een onderneming voldoende aantoonbaar bijdraagt aan de SDG's gebruiken we de methode die we samen met andere wereldwijd toonaangevende financiële instellingen hebben ontwikkeld in het SDI Asset Owner Platform. We classificeren ondernemingen op basis van het percentage omzet gehaald uit activiteiten die gekoppeld kunnen worden aan één of meerdere SDG's. Sinds 2022 wordt ook de negatieve invloed van bedrijven aan één of meerdere SDG's meegenomen in deze afweging.

Deze doelstelling geldt voor de gehele portefeuille, maar beleggingen in ondernemingen die bijdragen aan de SDG's zijn in sommige beleggingscategorieën makkelijker te realiseren dan in andere. Daarom kan de bijdrage aan de SDG's per beleggingscategorie verschillen. We kiezen er voor om géén doelstellingen te plaatsen op specifieke SDG's, maar met ons vermogen bij te dragen aan alle zeventien doelen.

SDG 3 'Goede gezondheid en welzijn' draagt direct bij aan mens en gezondheid. SDG 3 wil dat iedereen de kans heeft in zo goed mogelijke gezondheid te leven, door behandeling van ziektes en psychische problemen en preventie van voortijdige sterfte. Als Nederlands pensioenfonds voor de sector zorg en welzijn zit gezondheidszorg in het DNA van PFZW. Daarom wil PFZW helpen ervoor te zorgen dat mensen toegang hebben tot goede en betaalbare gezondheidszorg. Dit doen wij door onze positieve bijdrage te vergroten door te beleggen in SDG 3. Hierdoor gaat er meer geld naar bedrijven die zich richten op betaalbare medicijnen of die medische apparatuur ontwikkelen.



3.2 Impact

Op onze drie focusthema's willen we een stap extra zetten. We streven naar meetbare impact in de echte wereld door middel van impactbeleggen. Deze impactbeleggingen hebben de intentie om, naast financieel rendement, een positieve en meetbare impact te maken op mens en milieu. PFZW richt zich hierbij op drie thema's:

- Mens & Gezondheid in Nederland
- Klimaat
- Natuur & Biodiversiteit

Niet iedere investering kan worden bestempeld als een impactbelegging. We gebruiken het Theory of Change raamwerk om deze intentie vast te leggen en te tonen hoe een belegging impact maakt.



Impactdoel

PFZW heeft als impactdoel **zichtbaar bij te dragen aan de zorg- en welzijnstransitie in Nederland**. Om hieraan bij te dragen richt PFZW zich op de volgende vijf focusgebieden:

1. Voorkomen van toename zorg- en ondersteuningsbehoefte
2. Effectiever organiseren van zorg en welzijn
3. Efficiënter inrichten van zorg(processen)
4. Vergroten van aantrekkelijkheid van werken in de sector zorg en welzijn
5. Verduurzamen van de zorg

Deze focusgebieden worden het meest genoemd in recente zorg- en welzijnsakkoorden en zijn dus de oplossingen die de sector het meest relevant acht en herkend worden door deelnemers en werkgevers.

Strategieën

Om bij te dragen aan deze vijf focusgebieden heeft PFZW vier strategieën:

- **Nieuwe Technologie:** beleggen in nieuwe technologische oplossingen.
- **Anders Organiseren:** beleggen in andere organisatievormen om gezondheid te realiseren.
- **Zorg- en welzijnsvastgoed:** beleggen in innovatieve woonvormen en betaalbare woningen voor zorg- en welzijnsprofessionals.
- **Innovatieve medicijnen:** wereldwijd beleggen in innovatieve medicijnen met impact in Nederland.

Hieronder lichten we deze strategieën nader toe.

Beleggen in nieuwe technologische oplossingen

Eén van de oplossingen om in de toekomst aan de sterk groeiende zorgvraag te voldoen met het beschikbare zorgaanbod is de inzet van nieuwe technologie. Door technologische innovaties in te zetten, kan worden voorkomen dat mensen zorg- en ondersteuningsbehoefte ontwikkelen en kan de zorg effectiever en efficiënter worden ingericht.

Beleggen in andere organisatievormen om gezondheid te realiseren

PFZW richt zich op duurzame oplossingen om de diepere oorzaken van gezondheids- en sociale problemen aan te pakken zoals eenzaamheid. PFZW wil hierbij bijdragen aan het creëren van gezondere gemeenschappen waardoor de druk op het zorgstelsel afneemt.

Beleggen in innovatieve woonvormen en betaalbare woningen voor zorg- en welzijnsprofessionals

PFZW richt zich met zorgvastgoed op het bijdragen aan een toekomstbestendige ouderenzorg, het versterken van de eerstelijnszorg, de transformatie van tweede- en derdelijnszorg en betaalbare woningen voor zorg- en welzijnsprofessionals. Hiermee wil PFZW bijdragen aan het

voorkomen van zorgvraag, het efficiënter en effectiever inrichten van zorg en welzijn en het vergroten van de aantrekkelijkheid van werken in de sector.

Wereldwijd beleggen in innovatieve medicijnen met impact in Nederland

PFZW richt zich op innovatieve medicijnen die bovengemiddeld veel gezondheid toevoegen in Nederland. Dit zijn medicijnen die de gezondheidswinst van patiënten vergroten. Hierbij let PFZW op de verlenging van levensduur in goede gezondheid.

3.3 Hoe PFZW haar rol als belegger inzet

PGGM voert als pensioenuitvoeringsorganisatie namens PFZW engagement met verschillende bedrijven in de portefeuille met als doel de toegang tot gezondheidszorg wereldwijd te verbeteren. Hierbij richt PGGM zich met name op farmaceutische bedrijven en andere bedrijven die actief zijn in de gezondheidszorg.

Toegang tot gezondheidszorg is ook opgenomen in de stemrichtlijnen van PGGM. Deze richtlijnen schetsen de verwachtingen van PGGM op basis van PFZW's beleid. Zo verwachten wij onder andere dat bedrijven beleid maken om de beschikbaarheid en betaalbaarheid van medicijnen in lage- en middeninkomenslanden te verbeteren. Daarnaast vinden wij het ook belangrijk dat er zogeheten 'access'-programma's zijn om dit beleid in de praktijk te brengen, het liefst in samenwerking met andere belangrijke stakeholders zoals (overheden en ziekenhuizen).

Bovendien is PGGM actief betrokken bij meerdere initiatieven (waaronder een samenwerking met de Access to Medicine Foundation) gericht op het meten van de effecten van de hierboven genoemde access-programma's. Doel hiervan is om een standaard te ontwikkelen waarmee de gehele farmaceutische sector de effecten van haar inspanningen, en op termijn de impact hiervan, in kaart kan brengen.

Om zichtbaar bij te dragen aan de zorg- en welzijnstransitie in Nederland, zet PGGM haar netwerk en sectorale kennis en data optimaal in. Daarnaast werkt PGGM ook samen met gelijkgestemde impactbeleggers en andere relevante partijen in het veld. Deze samenwerkingen stellen PGGM in staat om gericht bedrijven te selecteren en te ondersteunen die optimaal bijdragen aan de ambitie van PFZW om zichtbaar impact te maken op de benodigde zorg- en welzijnstransitie in Nederland.

PGGM speelt een belangrijke rol in de Life Sciences & Health Impact Coalition (LIFE Coalition), een samenwerking tussen PGGM, VGZ, Achmea Investment Management, CbusineZ en Invest-NL. Het primaire doel van de LIFE Coalitie is het creëren van een marktstandaard voor het definiëren en meten van impact, zodat kapitaal effectief wordt ingezet om innovaties te ondersteunen die bijdragen aan de noodzakelijke transformatie van zorg en welzijn in Nederland. Door samen te werken met gelijkgestemde beleggers vergroten we onze gezamenlijke slagkracht en creëren we de schaalgrootte die nodig is om een significant verschil te maken voor de Nederlandse zorg- en welzijnssector.

Dialogoog en verantwoording

Het Mens & Gezondheidsbeleid is vastgesteld door het bestuur van PFZW. Het bestuur van PFZW ziet toe op de voortgang van de implementatie van het beleid en de uitvoering ervan door PGGM. We vragen onze deelnemers regelmatig naar hun beleggingsvoorkeuren op het gebied van duurzaamheid. Mens & gezondheid is een belangrijk thema voor onze deelnemers.

4. Begrippenlijst

Stewardship	Het stimuleren van ondernemingen om hun duurzaamheidsprestaties te verbeteren middels stemmen en/of engagement.
Duurzaam	In de kern is 'duurzaam' een bepaalde staat die lang durend kan voortbestaan. In de context van duurzaam beleggen en/of een duurzame wereld, duidt duurzaam op een wereld of een belegging die ontwikkelt naar of bijdraagt aan een economische, sociale en milieuvriendelijke toekomst voor de aarde en voor huidige en toekomstige generaties. Deze definitie concretiseren we verder door het te koppelen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties. Het SDG raamwerk hanteren we als raamwerk voor duurzaamheid. ¹ Oxford English Dictionary. (n.d.). Sustainable, adj. sense 3.a. Retrieved September 2023, Oxford English Dictionary (oed.com)
Duurzame belegging	Een duurzame belegging is voor PFZW een belegging die voldoet aan de vereisten van de SFDR en/of de EU taxonomie en/of een belegging waarvan de producten of diensten bijdragen aan de SDG's volgens de Sustainable Development Investments (SDI's) methodologie. Ook impact investeringen zien wij als duurzame beleggingen. Zie bijlage D voor meer uitleg.
Duurzame of leefbare wereld	Een wereld waarin de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals) van de Verenigde Naties zijn bereikt.
Engagement	Het hebben van een constructieve dialoog met ondernemingen in de beleggingsportefeuille of marktpartijen zoals regelgevers, toezichhouders en sectororganisaties. Deze dialoog heeft als doel een vooraf vastgestelde (gedrags)verandering te realiseren.

ESG	Engelse afkorting voor Environmental, Social and Governance. In het Nederlands staat dit voor milieu, mens en goed bestuur.
Impact investeren	Impact investeringen hebben de intentie om naast een financieel rendement een positieve, meetbare impact te maken op mens en/of milieu.
Kapitaalallocatie	Het alloceren van kapitaal naar beleggingen.
Langetermijn-waardecreatie	Het creëren van waarde op de lange termijn. Wij zijn ervan overtuigd dat dit alleen kan indien risico, rendement en duurzaamheid allemaal worden meegewogen in beleggingskeuzes.
SDG/SDI	Sustainable Development Goals (SDG) zijn de 17 doelen die de Verenigde Naties hebben gesteld en die zij voor 2030 willen behalen. PFZW draagt bij aan het behalen van deze doelen door te investeren in Sustainable Development Investments (SDI) zoals deze gedefinieerd zijn door het SDI Asset Owner Platform (AOP).
Vormgeving beleggingsuniversum	Het samenstellen van het beleggingsuniversum door rekening te houden met bepaalde minimum normen op het gebied van mens en milieu.

5. Bronnenlijst

- Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2023) & diverse andere partijen, Gezond en Actief Leven Akkoord
- Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2023) & diverse andere partijen, Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028
- Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2022) & diverse andere partijen, Integraal Zorgakkoord
- Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2022) & diverse andere partijen, Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen
- Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2022) & diverse andere partijen, Programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn
- Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2022) & diverse andere partijen, Green deal 3.0 Samen werken aan duurzame zorg
- Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2022) & diverse andere partijen, Oud en zelfstandig in 2030. Een reisadvies
- Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Prognosemodel Zorg en Welzijn
- Centraal Planbureau (2022), Zorguitgaven, ons een zorg?
- Rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR, 2021), Kiezen voor houdbare zorg

Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Noordweg Noord 150

Postbus 117, 3700 AC Zeist

pfzw.nl